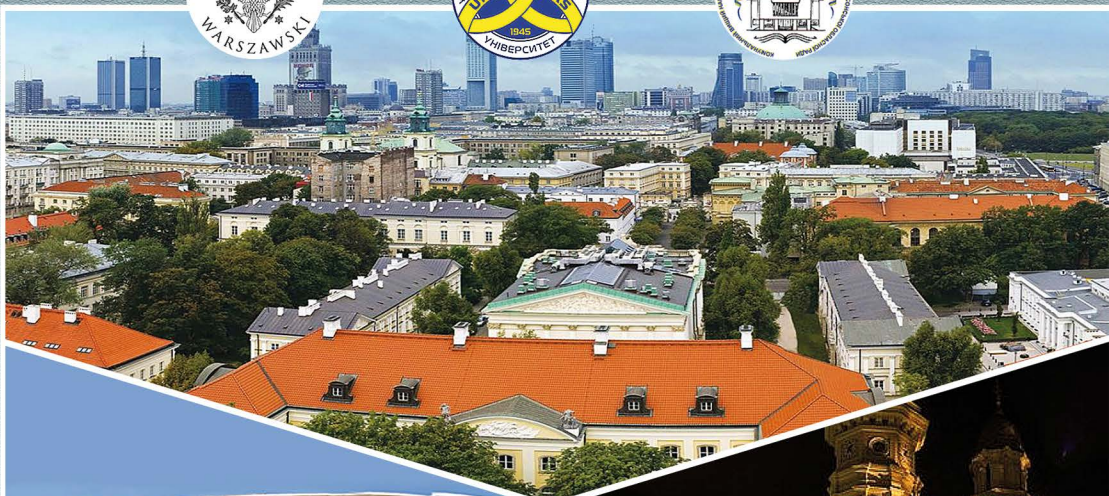

WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM.

DIALOG KULTUR JAKO CZYNNIK INTEGRACJI

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ.

ДІАЛОГ КУЛЬТУР ЯК ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ

2019

Варшава – Ужгород – Херсон

2019

Warszawa – Użhorod – Cherson

CENTRUM KSZTAŁCENIA NAUCZYCIELI JĘZYKÓW OBCYCH I EDUKACJI EUROPEJSKIEJ
UNIwersytetu warszawskiego
ЦЕНТР ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ОСВІТИ
ВАРШАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
UNIwersytet narodowy w użhorodzie
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
AKADEMIA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W CHERSONIU
ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ

**WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI
W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM.**

DIALOG KULTUR JAKO CZYNNIK INTEGRACJI

Pod redakcją:

Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj, Danuta Romaniuk, Agnieszka Sochal

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ
В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ.**

ДІАЛОГ КУЛЬТУР ЯК ЧИННИК ІНТЕГРАЦІЇ

За редакцією:

Іван Зимомря, Василь Ільницький, Данута Романюк, Аґнешка Сохал

Warszawa – Użhorod – Chersoń
2019

Варшава – Ужгород – Херсон
2019

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
С 91

Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті. Діалог культур як чинник інтеграції / [редактори-упорядники: І. Зимомря, В. Ільницький, Д. Романюк, А. Сохал]. – Варшава – Ужгород – Херсон: Посвіт, 2019. – 290 с.

Współczesne trendy rozwoju edukacji i nauki w kontekście interdyscyplinarnym. Dialog kultur jako czynnik integracji / [red.: I. Zymomyra, W. Ilnytskyj, D. Romaniuk, A. Sochal]. – Warszawa – Użhorod – Chersoń: Posvit, 2019. – 290 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей IV-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, педагогіки, філології, краєзнавства, туристознавства, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; **V.Boychuk**; dr **P.Davydov**; dr **O.Zubchuk**; dr hab., prof. **R.Korsak**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O.Newmerzycka**; dr **O.Zymomyra**; dr **M.Pahuta**.

Редакційна колегія:

доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор філологічних наук, проф. **М.Зимомря**; доктор історичних наук, проф. **В.Ільницький**; **В.Бойчук**; кандидат філософських наук, доцент **П.Давидов**; кандидат філософських наук, доцент **О.Зубчик**; доктор педагогічних наук, проф. **Р.Корсак**; доктор педагогічних наук, проф. **Ю.Кузьменко**; доктор педагогічних наук, проф. **О.Невмержицька**; кандидат філологічних наук, доц. **І.Зимомря**; кандидат педагогічних наук, доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. **Jan Grzesiak**
dr hab., prof. **Ihor Dobriański**

Рецензенти:

д-р габ., проф. **Ян Гжесяк**
д-р педагогічних наук, проф. **Ігор Добрянський**

© І. Зимомря, В. Ільницький, Д. Романюк, А. Сохал, 2019
© Посвіт, 2019

8. Оленів Д.Г., Діденко С.А. Методичні рекомендації для науково-педагогічних працівників і студентів усіх спеціальностей університету «Правила безпеки та профілактика травматизму студентів на заняттях з фізичного виховання та спорту». Київ: ДУТ, 2014. 50 с.

**Айдер АБДУРАМАН, Олена КОТОВА,
Ганна СУХАНОВА, Віктор УШАКОВ**
(Мелітополь, Україна)

ОСНОВНІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ УРОКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

У зв'язку з впровадженням в початкову освіту нового Державного стандарту початкової освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, стало зрозуміло, що для реалізації завдань, поставлених в новому стандарті необхідний вчитель, який володіє індивідуальним стилем діяльності, високою професійною мобільністю, педагогічними технологіями, здатний підняти рівень загальної та фізичної культури підростаючого покоління, тим самим реалізуючи вимоги стандарту, забезпечення внеску в формування культурного та морального суспільства [1].

У Державному стандарті початкової освіти говориться про те, що вчитель повинен формувати в учнів початкові уявлення про значення фізичної культури для зміцнення здоров'я людини (фізичного, соціального та психологічного), про її позитивний вплив на розвиток людини (фізичний, інтелектуальний, емоційний, соціальний) про фізичну культуру і здоров'я як факторах успішного навчання і соціалізації і формування морально-етичної орієнтації учня. Школяр повинен опанувати вміннями організовувати здоров'язберігальну життєдіяльність [1].

При розробці і організації уроку фізичної культури, як і при розробці будь-якого іншого уроку, необхідно враховувати анатомо-фізіологічні, психологічні особливості учнів. Компетентний педагог повинен чітко розуміти, що на його уроках діти повинні не тільки задовольняти свою рухову потребу, розвиватися фізично, а й отримувати максимальне задоволення в психологічному аспекті. Саме з цього завдання пропонувані вчителем на уроці фізкультури молодшим школярам, повинні бути спрямовані не тільки на фізичний розвиток дітей, а й на формування фізичної культури особистості учня, а так само на формування етичних і моральних установок. На основі цього постає актуальним питання про те, які ж засоби і методи сприятимуть досягненню запланованих результатів і реалізації поставлених завдань [2, 102].

Багато педагогів, методистів пропонують свої системи вправ і концепції побудови уроку. Пропонуємо звернути увагу на найбільш прийнятні, на наш погляд. Одним з цікавих методів є метод проведення фізичних вправ під віршовані тексти вчителя. Кожна вправа носить сюжетний характер, а діти самостійно імітують рухи. В даному випадку вправи набувають форму гри. Такий прийом розвиває у дітей допитливість, уяву, стимулює образність рухів. У роботі з молодшими школярами використовуються вправи наслідувального характеру. Наслідуючи діям зайчика, мишки, діти входять в образ і з великим задоволенням виконують вправи. Виникаючи, при цьому, позитивні емоції спонукають дітей до багаторазового виконання дій, що сприяє їх закріпленню, вихованню фізичних якостей. Діти можуть наслідувати рухам, звичкам тварин, птахів, комах, рослин, різних видів транспорту. Образи, що відповідають характеру розучуваного руху, допомагають створювати правильне зорове уявлення про нього, порівнювати власне виконання з заданим чином. Цьому сприятимуть українські народні ігри з текстом «Перепілка», «Мак», «Пузир», «Два морози», «Як у нас біля воріт» [4, 126; 5, 90–92].

Це сприяє підвищенню свідомості дітей в процесі навчання. Найбільш придатними іграми для дітей цього віку є українські народні ігри з бігом, ходьбою та вправами на рівновагу, наприклад, «Чабан», «Бузьки», «Регіт», «Дуб», «Навипередки», «Горшки», «Латки», «Хованки», «Кут», «Не помились», «Визволяй», «Гойдалки», «Журавель», «Ластівка», в яких діти після

короткої перебіжки мають можливість відпочити, або ігри з почерговою участю гравців в русі, як, наприклад, «Дожди свою пару» [4, 126].

З огляду на те, що м'язи і зв'язки у дітей цього віку ще недостатньо зміцніли, не можна давати ігри з великими силовими напругами. Наприклад, «Буряк», «Тягни бука», «Ріпка», «Коромисло», «Відьма», «Бій півнів», «Кіт у мішку», «Княжий острів», «Перетягування по линві». Всі ці ігри також сприяють розвитку творчого потенціалу учнів [4, 126].

Слід відзначити, що молодші школярі із задоволенням виконують вправи і отримують емоційне задоволення, що сприяє формуванню стійкої мотивації до занять фізичної культури. А як наслідок, залучення молодого покоління до ведення здорового способу життя.

Однією з умов забезпечення ефективності уроків фізичної культури, що сприяють адаптації до початку навчання в школі, є облік фізичного стану школярів при плануванні навантаження (розраховуючи її в залежності від стану здоров'я, фізичної підготовленості, статі, інтересів дітей) і забезпечення змістовного аспекту уроків (тобто, за допомогою яких засобів вирішуватимуться завдання уроку, чим обумовлюється інтерес дітей до занять фізичними вправами).

Навчання в початковій школі це початок всіх початків, і від того як це навчання буде спроектоване і організоване залежить становлення особистості дитини і потім і суспільства в цілому. Специфічні особливості уроку фізкультури створюють сприятливі можливості для виховання моральних, морально-вольових якостей, культури поведінки. Використовувати ці можливості потрібно з першого ж уроку. Але при цьому треба обов'язково враховувати те, що для формування зразкової морально-етичної поведінки тільки знань про те, що «можна» і що «не можна», недостатньо. Завдання полягає в такій організації занять, за допомогою якої забезпечувалося б ефективне виховання у школярів морально-етичних якостей у процесі колективних дій, де ці якості необхідно весь час проявляти. Колективні заняття фізичною культурою дають можливість дітям практично реалізувати правила морально-етичної поведінки в ході спільних дій класу, групи, команди. Саме тут учні на особистому досвіді переконуються, що успіх спільної справи залежить від організованості, дисциплінованості, взаємодопомоги, від морально-вольових зусиль, проявлених кожним членом колективу [6, 309].

У молодших класах починається шлях наших дітей в світ знань, в світ постійного фізичного вдосконалення. І чим чіткіше буде прокладений цей шлях шкільними педагогами, тим швидше і успішніше школярі досягнуть поставлених цілей. Значний внесок в цю важливу справу повинні внести вчителі фізичної культури, яких по праву називають вчителями здоров'я [3].

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-n> [25.01.2019].
2. Дубяга С.М. Роль фізичної культури для дітей молодшого шкільного віку. *Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку у міжнародному контексті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Мелітополь, 14–15 вересня 2017 року)*. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В. 2017. С. 102–105.
3. Карабанов Є.О., Купрєєнко М.В., Непша О.В. Формування культури здоров'я в процесі фізичного виховання школярів. *Північне Приазов'я: проблеми регіонального розвитку у міжнародному контексті: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Мелітополь, 14–15 вересня 2017 року)*. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2017. С. 134–136.
4. Непша О.В., Суханова Г.П., Ушаков В.С. Українські народні рухливі ігри як засіб національно-патріотичного виховання учнів на уроках фізичної культури та позаурочний час. *Гуманітарний простір науки: досвід та перспективи: зб. Матеріалів V Міжнарод. наук. практ. інтернет-конф., 20 вересня 2016 р. Переяслав-Хмельницький, 2016. Вип. 5. С. 123–127.*
5. Непша О.В., Суханова Г.П., Ушаков В.С. Формування навичок здорового способу життя учнів молодших класів засобами фізичної культури. *Актуальні проблеми молоді в сучасних*

соціально-економічних умовах: *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 23 березня 2018 року*. Житомир: ПП «ДжіВіЕс», 2018. С. 90–92.

6. Непша О.В., Ушаков В.С. Фізична культура як середовище виховання школярів. *Наука III тисячоліття: пошуки, проблеми, перспективи розвитку: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (20–21 квітня 2017 року): збірник тез*. Бердянськ: БДПУ, 2017. С. 309–310.

Тетяна ЗАВ'ЯЛОВА, Олександр НЕПША, Лариса ПРОХОРОВА
(Мелітополь, Україна)

ХИЖНЯК АНДРІЙ АНДРІЙОВИЧ – ФУНДАТОР ГЕОГРАФІЧНОЇ НАУКИ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ

Хижняк Андрій Андрійович народився 23 квітня 2015 року в с. Біленьке Велико-Хортицького району Запорізької області (до 1917 року с. Біленьке Єкатеринославського повіту Єкатеринославської губернії в селянській сім'ї). В 1929 році закінчив Біленську семирічну трудову школу. Член союзу РВШ та НУ з 1932 року. Рано Андрій розпочинає свою трудову діяльність. Після закінчення трудової школи з 1930 по 1934 рр. працює чорноробочим на будівництві шосе Запоріжжя-Дніпропетровськ; різноробочим в Дніпробуді [1, 3].

В цей же час Андрій навчається у вечірньому технікумі. Який закінчив в 1932 році і отримав спеціальність «Технік проектувальник», за якою працював на різних підприємствах до 1937 року. З 1937 по 1941 роки студент Одеського державного університету, під час навчання в університеті працює у вечірніх школах. З 1944 року вчителює у Дніпропетровській області.

У вересні 1944 року вступає на 5 курс Дніпропетровського державного університету для продовження перерваного навчання. В ДДУ при кафедрі геотектоніки і геології протягом 1944–1945 років вивчає геологію і географію Томаківського району Дніпропетровської області, а також розпочинає вивчення природи Дніпровських плавнів. Висока оцінка дипломної роботи з цієї тематики з боку державної екзаменаційної комісії ДДУ сприяла основою до залишення А. А. Хижняка в університеті для наукової і науково-педагогічної діяльності при інституті геології, а потім на геолого-географічному факультеті ДНУ. В червні 1945 року закінчи повний курс геолого-географічного факультету Дніпропетровського державного університету за спеціальністю географа і рішенням ДЕК йому була присвоєна кваліфікація наукового співробітника географічних наук, викладача ВНЗ та звання вчителя середньої школи.

В 1945–1948 гг. Андрій Андрійович молодший науковий співробітник, асистент інституту геології та геолого-географічного факультету Дніпропетровського державного університету. З час роботи в ДДУ молодшим науковим співробітником та асистентом склав кандидатські мінімуми і почав роботу над дисертаційною темою. Накопичені дані з теми дисертації до 1947 року дозволили йому надати Голові Ради Міністрів УРСР М.С. Хрущову письмово та усно свої міркування з питання господарського використання плавнів. За ініціативою М.С. Хрущова з цього питання були прийняті відповідні постанови Ради міністрів і ЦК КП (б)У про освоєння плавнів, які вже з 1948 року стали широко розвиватися.

З 01.10.1948 по 07.09.1953 рр. працює викладачем і старшим викладачем кафедри географії Курського педагогічного інституту. В Курську продовжую вести науково-дослідну роботу над тією ж темою (початок був у ДДУ), яка у зв'язку з постановою Ради міністрів СРСР від 1950 року розширилась і декілька зміниласьпродолжаю вести научно-исследовательскую работу над той же темой (начало было в ДГУ), которая в связи с постановлением Совета министров СССР от 1950 года расширилась и несколько видоизменилась (первоначально называлась «Об освоении пойм рек юга европейской части СССР» (з характеристики з Курського педінституту). Вона називається так «К вопросу об освоении речных пойм